

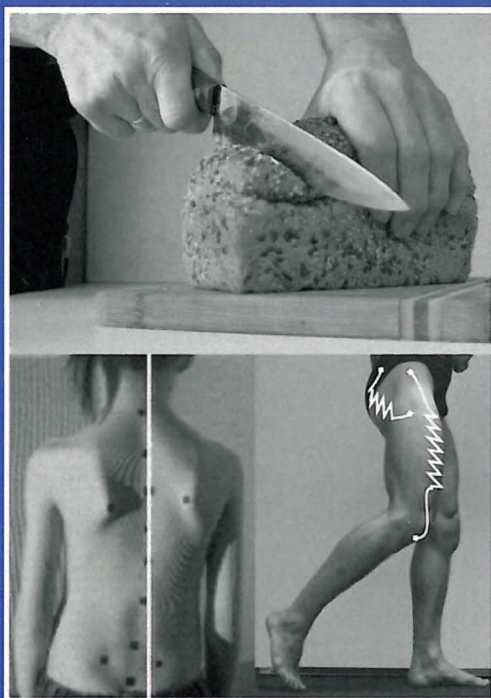
Kinezylogiczno-funkcjonalne aspekty rehabilitacji

*Podręcznik dla studentów
fizjoterapii i fizjoterapeutów*

Janusz Nowotny

Olga Nowotny-Czupryna

Krzysztof Czupryna

α-medica press

Kinezylogiczno-funkcjonalne aspekty rehabilitacji

*Podręcznik dla studentów
fizjoterapii i fizjoterapeutów*

---

*prof. dr hab. Janusz Nowotny
dr hab. Olga Nowotny-Czupryna
dr Krzysztof Czupryna*

α-medica press

Spis treści

Słowo wstępne	9
1. Wprowadzenie	11
2. Aspekty funkcjonalne w ujęciu interdyscyplinarnym	14
3. Ogólne podstawy rehabilitacji ukierunkowanej na efekty funkcjonalne	22
4. Możliwości funkcjonalne człowieka i ich uwarunkowania	31
4.1. Uwagi ogólne	31
4.2. Neurofizjologiczne i neuropatologiczne podłoże aktywności ruchowej	32
4.3. Postawa ciała – anatomiczno-fizjologiczne i biomechaniczne uwarunkowania postawy	39
4.3.1. Regulacja postawy w ujęciu neurofizjologicznym	43
4.3.2. Podporowa i ruchowa funkcja szkieletu	55
4.3.3. Układ mięśniowy i jego rola dla statyki ciała	70
4.3.4. Statyka ciała w ujęciu rozwojowym	77
4.4. Lokomocja – anatomiczno-fizjologiczne i biomechaniczne uwarunkowania lokomocji	86
4.4.1. Udział mięśni w akcie chodu	103
4.4.2. Lokomocja człowieka w ujęciu neurofizjologicznym	105
4.4.3. Lokomocja człowieka w ujęciu rozwojowym	107
4.5. Możliwości czynnościowe kończyn górnych – anatomiczno-fizjologiczne i biomechaniczne uwarunkowania czynności kończyn górnych	111
4.5.1. Czynność kończyn górnych w ujęciu rozwojowym	116
4.6. Możliwości dotyczące porozumiewania się	124
4.7. Uwagi końcowe	125
5. Zaburzenia ruchowe jako podłoże ograniczeń funkcjonalnych	126
5.1. Uwagi ogólne	126
5.2. Kompensacja jako podstawa łagodzenia ograniczeń funkcjonalnych	127
5.3. Problemy posturalne	130
5.4. Problemy lokomocyjne (chód patologiczny)	142
5.4.1. Zmiany anatomiczne w układzie kostno-stawowym	146
5.4.2. Zmiany w układzie nerwowo-mięśniowym	150
5.4.3. Zaburzenia chodu dzieci z m.p.dz.	154

5.4.4. Inne neurogenne problemy lokomocyjne	161
5.4.5. Zaburzenia chodu spowodowane czynnymi procesami chorobowymi w obrębie kończyn dolnych lub tułowia	164
5.4.6. Amputacje kończyn dolnych	165
5.4.7. Zaburzenia lokomocji spowodowane innymi przyczynami	166
5.5. Problemy manualne	167
5.5.1. Ograniczenia sięgania	168
5.5.2. Ograniczenia możliwości chwytnej ręki	174
6. Diagnostyka funkcjonalna jako podstawa planowania rehabilitacji i kontroli wyników	183
6.1. Podstawowe aspekty diagnostyczne	183
6.2. Ocena możliwości posturalnych	186
6.2.1. Sposoby oceny postawy ciała	186
6.2.2. Badanie stabilności i równowagi ciała	193
6.3. Ocena możliwości lokomocyjnych	200
6.3.1. Szczegółowa ocena chodu	203
6.4. Ocena możliwości funkcjonalnych kończyn górnych	208
6.5. Dokumentacja wyników badań funkcjonalnych	211
7. Planowanie rehabilitacji ukierunkowanej na poprawę funkcji	217
7.1. Ogólne zasady planowania rehabilitacji	217
7.2. Problemy funkcjonalne a program rehabilitacji	224
7.2.1. Problemy posturalne	224
7.2.2. Problemy lokomocyjne	226
7.2.3. Ograniczenia możliwości kończyny górnej	234
7.3. Uwagi końcowe	238
8. Środki pomocne w łagodzeniu zaburzeń funkcjonalnych	240
8.1. Uwagi ogólne	240
8.1.1. Środki kinezyterapii	240
8.1.2. Pomocnicze środki usprawniania	241
8.2. Profilaktyka drugorzędowa	245
8.3. Środki ukierunkowane na usuwanie przyczyn ograniczeń funkcjonalnych ...	246
8.3.1. Środki ukierunkowane na usuwanie przyczyn zaburzeń posturalnych ...	246
8.3.2. Środki ukierunkowane na usuwanie przyczyn zaburzeń lokomocyjnych	246
8.3.3. Środki ukierunkowane na usuwanie przyczyn zaburzeń funkcjonalnych kończyn górnych	247

8.4. Środki ukierunkowane na usuwanie lub łagodzenie ograniczeń funkcjonalnych	247
8.4.1. Środki stosowane w łagodzeniu zaburzeń posturalnych	247
8.4.2. Środki stosowane w łagodzeniu zaburzeń lokomocyjnych	248
8.4.3. Środki stosowane w łagodzeniu zaburzeń funkcjonalnych kończyn górnych	251
8.5. Postępowanie adaptacyjne	252
8.5.1. Adaptacja osoby niepełnosprawnej do życia z zaistniałą dysfunkcją	252
8.5.2. Adaptacja otoczenia	253
8.6. Zastępcze sprzężenie zwrotne (<i>biofeedback</i>) w reedukacji funkcjonalnej .	254
8.6.1. Uwagi ogólne	254
8.6.2. <i>Feedback</i> w reedukacji posturalnej	260
8.6.3. <i>Feedback</i> w reedukacji chodu	262
8.6.4. <i>Feedback</i> w doskonaleniu funkcji kończyn górnych	263
Piśmiennictwo	264
Skorowidz	267